

Ομάδα Ασκήσεων | 1.

Να μετατραπούν οι ακόλουθες προτάσεις στον πλάγιο λόγο με όλες τις δυνατές μορφές, χρησιμοποιώντας ως ρήμα εξάρτησης αυτό που δίνεται σε παρένθεση :

❖ κύριες προτάσεις κρίσεως

985. Ἐντός εἴκοσιν ἡμερῶν ἢ ἄξω Λακεδαιμονίους ζῶντας ἢ ἀποκτενῶ. (Ἐλεξεν...)

986. Οὐκ ἂν ποτε ὁ δίκαιος ἄδικος γένοιτο. (Πολλοὶ νομίζουσι ...)

987. Κενός ὁ φόβος ἐστὶ. (Οἱ στρατιῶται ἔγνωσαν...)

988. Ἐκτεσάμην τὴν νῆσον ἀφελόμενος ληστής. (Φίλιππος ἔλεγεν ...)

❖ κύριες προτάσεις επιθυμίας

989. Μηδεὶς βαλλέτω. (Ἀστυάγης ἀπηγόρευε...)

990. Μὴ ἀδικεῖτε τοὺς μὴ μετασχόντας τῆς ἀποστάσεως. (Παρεκελεύετο αὐτοῖς...)

991. Αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις ἅπασαι ἐμοὶ ὑπήκοοι ἔστων. (Τισσαφέρνης ἠξίου...)

992. Μὴ θεῖτε δρόμῳ, ἀλλ' ἐν τάξει ἔπεσθε. (Οἱ Ἕλληγες ἐβόων ἀλλήλοις...)

❖ κύριες-ευθείες ερωτήσεις

993. Παραδῶμεν τὴν πόλιν Κορινθίοις; (Τὸν θεὸν ἐπύθοντο...)

994. Πόσον τὸ στράτευμα ἐστὶ; (Ἡρώτων αὐτόν...)

995. Ποῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπωμαι; (Ἐώρων σε ἀποροῦντα...)

996. ὦ Σώκρατες, πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; (Χαιρεφῶν ἠρετό με...)

❖ δευτερεύουσες προτάσεις

997. Ἐφοβούμην, μὴ τι γένηται ἐκ τῆς ἑμαντοῦ ὀργῆς. (Ἀπεκρίνετο ...)

998. Ἄγε τὸ στράτευμα κατὰ μέσον τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεύς ἐστι. (Κῦρος βοᾷ τῷ Κλεάρχῳ...)

999. Πλοῖα ὑμῖν πάρεστιν, ὥστε ἐξαίφνης ἂν ἐπιπέσοιτε. (Ἐλεγον...)

1000. Λέλοιπε Κῦρος τὰ ἄκρα, ἐπεὶ ἦσθετο ταῦτα. (Ἄγγελος ἔλεγεν...)

Ομάδα Ασκήσεων | 2.

Να μετατραπούν οι ακόλουθες προτάσεις στον πλάγιο λόγο με όλες τις δυνατές μορφές, χρησιμοποιώντας ως ρήμα εξάρτησης αυτό που δίνεται σε παρένθεση:

1001. Τὰ πλοῖα κατέκαυσεν, ἵνα μὴ Κῦρος διαβῆ. (Οὔτος λέγει...)

1002. Ὅτε ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὄν.
(Οὗτος διηγείτο ὅτι...)
1003. Ὡ ἄνδρες, μὴ θαυμάζετε ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασι. (Κλέαρχος ἐκέλευε...)
1004. Ὅ μέλλεις ποιεῖν, μὴ λέγε. (Συμβούλευεν...)
1005. Φύλιππος, εἰ τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, οὐκ ἂν ἐκτήσατο τὸ σάυτην δύναμιν. (Γινώσκομεν...)
1006. Πῶς ἂν τὴν μάχην συμφορώτατα ἡμῖν αὐτοῖς ποιήσαιμεν;
(Ἐβουλεύοντο ..)
1007. Οὗτος οὐ ποιεῖ ταῦτα. (Ἔγνωσαν...)
1008. Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. (Ἔφη Σωκράτης...)
1009. Ἐπειδὴν ἡ στρατεία λήξῃ, εὐθὺς ἀποπέμψω σε. (Ἔφη..)
1010. Ὁ βασιλεὺς ἐν τοῖς σκευοφόροις ἐστί. (Οἱ Ἕλληνες ἤσθοντο...)

Ομάδα Ασκήσεων | 3.

Να μετατραποῦν οἱ ἀκόλουθες προτάσεις στον εὐθὺ λόγον:

1011. Ἐκ δὲ τούτου ἐπυθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὀπίσθην ὁδὸν διήλασαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα.

1012. Ἦπόρει δ,τι χρήσαιτο τῷ πράγματι.
1013. Οἱ τριάκοντα ἀπηγόρευον Σωκράτει τοῖς νέοις μὴ διαλέγεσθαι.
1014. Κῦρος εἶπεν ὅτι χρήματα αὐτοῖς δώσοι.
1015. Ὁ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις παρήνει ταῖς ναυσὶν πρὸς ἀπαντας ἀνθίστασθαι.
1016. Οἱ Θηβαῖοι εἶπον ὅτι οὐκ ἂν ἀποδοῖεν τοὺς νεκρούς.

Ομάδα Ασκήσεων | 4

Να μετατραποῦν οἱ ἀκόλουθες προτάσεις στον εὐθὺ λόγον:

1017. Ζεὺς ἐκέλευε Ἑρμῆν ἀπελθεῖν πρὸς Τίμονα.
1018. Θεμιστοκλῆς εἶπεν ὅτι ἡ πόλις σφῶν τετείχισται.
1019. Λέγεται ὅτι Ἀλκιβιάδης, πρὶν εἴκοσι ἐτῶν εἶναι, Περικλεῖ διελέχθη περὶ νόμων.
1020. Μάθε οἴτινές εἰσιν.
1021. Κλέαρχος ἐκέλευσεν τοὺς κήρυκας περιμένειν.
1022. Ἀπήγγειλεν ὅτι οἱ βάρβαροι φεύγοιεν κατὰ κράτος.

1023. Ὁ ἀνὴρ ἔλεγε τῷ Ἑρμῇ ὅτι οὐκ ἂν λάβοι παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος.
1024. Τισσαφέρνης ἐκέλευε, μέχρι δ' αὐτὸς ἦκοι, τὰς σπονδὰς μὴ λύειν.
1025. Ἐδέοντο οἱ Μαντινεῖς τῶν Ἀθηναίων ἰπέων βοηθῆσαι, εἴ τι δύναιντο.
1026. Ἡρώτα τί βούλοιντο.
1027. Ἐλεγεν ὅτι ἔτοιμος εἶη ἡγεῖσθαι αὐτοῖς, ἔνθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήψοιντο.

Ἐξαρτημένοι Υποθετικοί Λόγοι

Πλάγιος λόγος
(από ευθύ σε πλάγιο)

213 Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο (η εξάρτηση δίνεται σε παρένθεση).

1. Τούς νῦν δεδουλωμένους Ἕλληνας ἠλευθερώσαμεν. (*Οἱ Κορίνθιοι εἶπον*)
.....
2. Οὐδείς ἂν αἰρεθείη τό ξῆν ἀντί τοῦ αἰσχροῦς θνήσκειν. (*Σωκράτης εἶπη*)
.....
3. Οὗτος ἄριστός ἐστι μάχεσθαι. (*Οἶδα*)
.....
4. Οὐκ ἐπιτρέψομεν ταῦτα γενέσθαι. (*Οἱ ἄνδρες ἔφασαν*)
.....
5. Τίς ἀγορεύειν βούλεται; (*Ἡρώτα ὁ κήρυξ*)
.....
6. Βουλεύσομαι περί τῶν στρατιωτῶν, ὅ,τι ἂν δύνωμαι ἀγαθόν. (*Ἀναξίβιος ἀπεκρίνατο*)
.....
7. Ἡ Πύλος κατείληπται. (*Ἐπίθοντο*)
.....
8. Ὡ ξύμμαχοι, ἴτε ἐς τόν Ἴσθμόν. (*Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔφραζον*)
.....
9. Ἴστε πινά ἄλλην ὁδόν ἢ τήν φανεράν; (*Τούς ἀνθρώπους ἠλεγchon*)
.....

10. Οἶσθα, ὦ Φαρνάδαζε, ὅτι ἐν τοῖς Ἕλλησι φίλοι γίνονται οἱ ἄνθρωποι. (*Ἀγησίλαος εἶπε*)
.....
11. Πᾶς οἶκ ἂν ἐγένετο ἀγαθός τοιοῦτον διδάσκαλον εὐρών; (*Ἡρώτα*)
.....
12. Ποίει ὅπως βούλει. (*Ὁ Κναξάριος εἶπεν ἐκείνῳ*)
.....
13. Εἶθε οἱ θεοὶ διδοιέν μοι τάγαθά. (*Ἡύχετο*)
.....
14. Τά σκευοφόρα ἐνταῦθα ἀγώμεθα ἢ ἀπίαμεν; (*Ἐβουλεύοντο*)
.....
15. Ἀπέλθετε, ὦ ἄνδρες, καί ποιεῖτε ὅ,τι ἂν βέλτιστον ὑμῖν φαίνηται. (*Ἐκέλευον*)
.....

214 Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο (η εξάρτηση δίνεται σε παρένθεση).

1. Καί ἄλλαι πολλαί μηχαναὶ εἰσιν ἐν ἐκάστοις τοῖς κινδύνοις ὥστε πινά διαφεύγειν θάνατον, ἐάν τις τολμᾷ πᾶν ποιεῖν καί λέγειν. (*Σωκράτης ἔλεγε τοῖς δικασταῖς*)
.....
2. Οὐ περιόψομαι ἐπι ὑμᾶς δεομένους τῶν ἐπιτηδείων. (*Ἀρισταρχός φησιν*)
.....
3. Χαλεπῶς φέρουσιν οἱ στρατιῶται. (*Ξενοφῶν ἠσθάνετο*)
.....
4. Ὡ στρατιῶται, πολεμήσατε ὑπέρ πατρίδος. (*Ἐκέλευε*)
.....

5. Συγγένωμαι τῷ Τισσαφέρνει καί, ἂν πως δύναμαι, παύσω τάς ὑποψί-
ας. (*Ἔδοξε τῷ Κλεάρχῳ*)
6. Ὑπέρ τίνων οἴονται χρῆναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν; (*Ἡδέως ἂν
αὐτῶν πυθοίμην*)
7. Καί ἡμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί ποιῶμεν; (*Δημοσθένης ἠρώ-
τησε*)
8. Τριήρεις ποιείτω, ὅπόσας ἂν βούληται ἐκάστη τῶν πόλεων. (*Ἀγησίλαος
ταῖς πόλεσι παρήγγειλε*)
9. Ἐπεὶ οὕτως ἔχει τὰ πράγματα, πράττετε, ὦ πολῖται, πάντα τὰναγκαῖα,
ἵνα βελτίω γένωνται τὰ πράγματα. (*Παρήνει*)
10. Οἱ στραπῶνται ἤχθοντο τῇ ἥρσῃ. (*Ἐώρα*)
11. Ὄρα βουλευέσθαι ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιούμεθα. (*Ἐφη*)
12. Εἶπωμεν ἢ σιγῶμεν; (*Ἡρώτα*)
13. Τί δέ, ὦ Χαιρεφῶν, ἐπιθυμῆι Σωκράτης ἀκοῦσαι Γοργίου; (*Ἡρώτα*)
14. Εἰ φῶς μή εἶχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν. (*Εἶπεν*)

15. Ἄπιτε, ὅσοι ἂν βούλησθε. (*Ἐκέλευσεν αὐτούς*)

215 Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο (η εξάρτηση δίνεται σε παρένθεση).

1. Ἡμεῖς μὲν ἐκπλέομεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν προσετάξαμεν ἀνδράσιν ἰκα-
νοῖς. (*Οἱ στρατηγοὶ διηγούντο*)
2. Φίλιππος Ἡραῖον τεῖχος πολιορκεῖ. (*Ἀπηγγέθη*)
3. Φοβοῦμαι μὴ τι γένηται ἐκ τῆς σαυτοῦ ὀργῆς. (*ἔλεγε*)
4. Καί ἐγὼ πειράσομαι, ὅ,τι ἂν δύναμαι ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιεῖν. (*Εἶπεν*)
5. Αὕτη μόνη ἂν γένοιτο τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπῆ. (*Ἐγνώ*)
6. Ἄν τὰ πεπραγμένα διηγῆσμαι, εὐρήσετε τὴν ἀλήθειαν. (*ᾤετο*)
7. Ἐάν καλῶς καταπράξω, ἐφ' ἃ στρατεύομαι, οὐ πρόσθεν παύσομαι, πρὶν
ἂν ὑμᾶς καταγάγω οἴκαδε. (*Κῦρος ὑπέσχετο τοῖς φυγάσιν*)
8. Οὐδεμία ἡμῖν ἀπὸ Κερκύρας τιμωρία ἐστὶ. (*Ἐγνώσαν οἱ Ἐπιδάμνιοι*)
9. Ὑμεῖς ἐμμένετε τοῖς ὄρκοις, οἷς ὀμωμόκατε. (*Παρήνει*)
10. Ἐάν οἱ πολέμοι ἔλθωσιν ἐφ' ἡμᾶς, πολεμήσομεν αὐτοῖς, ἵνα ἴμεν ἐλεύ-
θεροι. (*Εἶπον*)

Πλάγιος λόγος
(από πλάγιο σε ευθύ)

218 Να μετατρέψετε τον υπογραμμισμένο πλάγιο λόγο σε ευθύ.

1. Ἦκουσεν ὅτι πολλὰς πρὸς τὸν Ἰνδὸν οἱ Χαλδαῖοι ἐπορεύοντο.
.....
2. Καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι ταῦτα, ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ ἄνευ τῶν ἄλλων ξυμμάχων γένοιτο.
.....
3. Τοῖς πολεμίοις δηλώσατε ὅτι οὐχ ὁμοίοις ἀνδράσι μαχοῦνται.
.....
4. Ὁ Ἀσσύριος εἰς τὴν χώραν ἐμβάλλειν ἀγγέλλεται.
.....
5. Ἀγαθὸν εἶναι τὸν φρόνιμον καὶ ἀνδρεῖόν φαμεν.
.....
6. Ἀκούει τοὺς πολεμίους προσιόντας.
.....
7. Ἀρταῖος ἤσθετο Κῦρον πεπτωκότα.
.....
8. Ὁ δὲ Καλλικρατίδας αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐν Μιλήτῳ τὰς ναῦς παραδοῦναι.
.....
9. Ἐδόκει αὐτοῖς ἀπιέναι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον μὴ τις ἐπίθεσις γένηται.
.....

10. Ἦρχοντο Κῦρον ζῆν.
.....

11. Ἐρωτῶ τοὺς συμμάχους εἰ ἄρα βούλονται ἀποστῆναι.
.....

12. Ἀπορῶ τί πρῶτον εἶπω.
.....

13. Ἐβουλεύοντο ὅπως ἂν τὴν μάχην συμφορώτατα ποιήσαιντο.
.....

14. Ἀκούω Ἀθρακόμαν ἐχθρὸν ἄνδρα ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ εἶναι.
.....

15. Εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ στρατεία λήξειεν, εὐθύς ἀποπέμψοι αὐτόν.
.....

219 Να μετατρέψετε τον υπογραμμισμένο πλάγιο λόγο σε ευθύ.

1. Ἀγγέλλει Δερκυλίδας ὅτι νικῶεν αὐτὸν Λακεδαιμόνιοι καὶ αὐτῶν τεθνήσκειν ὀκτώ.
.....
2. Εἶχε γὰρ λέγειν ὅτι μόνοι βασιλεῖ συνεμάχοντο καὶ ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς.
.....
3. Ἦκον λέγοντες οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ ὅτι οὐχ ἰπτεῖς εἰσιν, ἀλλ' ὑποζύγια νέμοιντο.
.....
4. Ἐκρινον Κῦρον τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔργων τοξικῆς τε καὶ ἀκοντίσεως φιλομαθέστατον εἶναι.
.....

9. Ἐπεὶ τοῦτο γένοιτο, ἦκον ἂν οἱ στερόμενοι ὡς ἡδικημένοι.

.....

10. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες τὴν ἀρχὴν βεβαιοτέρων καὶ μείζω ἔξουσιν.

.....

226 *Να εντοπίσετε τους λανθάνοντες υποθετικούς λόγους και να αναγνωρίσετε το εἶδος του υποθετικού λόγου που λανθάνει.

1. Κακοῖς ὀμιλῶν καὶ αὐτὸς ἐκθήσει κακός.

.....

2. Ὅ,τι ἂν μὴ καθ' ἡμέραν ὑμᾶς ἐνοχλῆ, παρορᾶτε (= να παραδλέπετε).

.....

3. Μὴ σωθέντων ἐκείνων τότε, οὐδ' ἂν ὑμεῖς ὑπῆρχετε νῦν.

.....

4. Νόμος γὰρ αἰσχροῦς, ὅταν κύριος ᾖ τῆς πόλεως ὄνειδός ἐστι τῆς θεμένης, καὶ βλάπτει πάντας, ὅσοι περ ἂν αὐτῷ χρῶνται.

.....

5. Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν, ἀλλ' ὅστις ἀδικεῖν δυνάμενος μὴ βούλεται.

.....

227 *Στο παρακάτω κείμενο να εντοπίσετε τους λανθάνοντες υποθετικούς λόγους και να αναγνωρίσετε το εἶδος του υποθετικού λόγου που λανθάνει.

Ἐπειτα νομιστέον ἐστὶν οὐχ ὅς ἂν ὑμῖν ἢ μηδὲν ἢ μικρὰ προστάτη, τοῦτον ὀρθῶς λέγειν, ἀλλ' ὅς ἂν τό χαρίζεσθαι παρεῖς (= ἀφοῦ παραμελήσει), ἃ δεῖ καὶ δι' ἂν παυσαίμεθ' ἂν αἰσχύνην ὀφλισκάνοντες καὶ ζημιούμενοι, ταῦτα λέγη. Καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς, εἰ μὲν, ὅς ἂν τῷ λόγῳ τις ὑπερδὴ λυπησῆαι μὴ βουλόμενος, καὶ τὰ πράγμαθ' ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν.

(Δημοσθένους, Προσίμια Δημηγορικὰ Α', 3)

* για προχωρημένους

Εξαρτημένοι υποθετικοί λόγοι

228 Να μετατρέψετε τους εξαρτημένους υποθετικούς λόγους σε ανεξάρτητους και να αναγνωρίσετε το εἶδος των υποθετικών λόγων (υπογραμμίζονται οι αποδόσεις).

1. Τοὺς δὲ στρατηγούς εἰσελθόντας ἐκέλευον, εἰ τι δούλονται, εἰπεῖν.

.....

2. Γιγνώσκοντες δὲ οἱ ἐν ταῖς Θήβαις προεστῶτες ὅτι, εἰ μὴ τις ἄρξει πολέμου, οὐκ ἐθελήσουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι λύειν τὰς σπονδὰς πρὸς τοὺς συμμάχους, πείθουσι Λοκρούς τοὺς Ὀπουντίους.

.....

3. Ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἔλεγεν ὅτι, εἰ μὲν βλαβερά τῇ Λακεδαίμονι πεπραχῶς εἶη, δίκαιος εἶη ζημιούσθαι.

.....

4. Ἀμπρακίαν μέντοι οἶδα ὅτι, εἰ ἐβουλήθησαν Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφίλοχοι Ἀθηναίους καὶ Δημοσθένη πειθόμενοι ἐξελεῖν, αὐτοβοεῖ ἂν εἶλον.

.....

5. Νομίσας, εἰ διαφυλάξειε Φαρναβάζω τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλίδαν.

.....

6. Ἐγιγνώσκετε γὰρ ὅτι οὐκ ἂν ἐτόλμησα εἰπεῖν, εἰ μὴ ἔγνων.

.....

7. Ἀγησίλαος ὑπέστη (= υποσχέθημε), εἰάν δώσιν αὐτῷ τριάκοντα Σπαρτιατῶν, διαβήσεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν.

.....

8. Ἔγνωσαν τοὺς πολίτας βλαπτομένους, εἰ κακῶς πάσχοι ἢ πόλις.

.....

9. Ἵστε ὡς ἡμῖν, ἂν μὲν νικῶμεν ὑμᾶς ἀρετῇ, ἢ νίκη αἰσχύνῃ φέρει, ἢ δὲ ἦττα, ἐάν ἦττώμεθα, εὐδαιμονίαν.

.....

10. Λύσανδρος εἶπε ὅτι παρασπόνδους ὑμᾶς ἔχοι, εἰ μὴ ποιήσεθ' ἃ Θηραμένης κελεύει.

.....

229 Να μετατρέψετε τους εξαρτημένους υποθετικούς λόγους σε ανεξάρτητους και να αναγνωρίσετε το είδος των υποθετικών λόγων (υπογραμμίζονται οι αποδόσεις).

1. Συμβουλεύει αὐτοῖς, εἰ δούλονται ἀδεῶς (= χωρὶς φόβο) ζῆν, ἵεναι θαρροῦντας ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

.....

2. Εὐ ἴσθι μηδὲν ἂν με τούτων ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων.

.....

3. Εὐ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων ἔχετε, ἦνπερ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, οὐκ ἂν εἴη ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη, ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδευόντων τὰς ζημίας μικρὰς ἠγοίσθε.

.....

4. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἠγοῦντο, εἰ τοῦτο ἄνευ τῆς σφετέρας γνώμης ἔσοιτο, χαλεπὸν ἔσεσθαι.

.....

5. Ἄπαντες ἐγίγνωσκον ὅτι, εἰ τινες θορυβουμένους αἰσθοῖτο Κῦρος, τό αἴτιον τούτου σκοπῶν κατασθενῆναι τὴν ταραχὴν πειρώτο.

.....

6. Νομίζω δ' ἔγωγε, εἰ ἐκεῖνοι ἀπολοῦνται, οὐδ' ἡμῖν εἶναι οὐδεμίαν σωτηρίαν.

.....

7. Ἐνόμισαν, εἰ ἔλθοιεν οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἂν δύνασθαι μεῖναι αὐτοῦ.

.....

8. Νόμος ἐστὶν ἀπάσαις ταῖς πόλεσιν, ἐάν τις τὸ νόμισμα διαφθείρῃ, θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι.

.....

9. Οὐκ ἠγνόει Εὐβουλίδης ὅτι εἰ ὑπὸ Ἀθηναίοις γενήσονται, οὐδεὶς συμπτράξει.

.....

10. Οἱ Συρακόσιοι ἐνόμιζον, εἰ δύναιτο κρατῆσαι Ἀθηναίων καὶ ξυμμάχων, καλὸν σφίσι τὸ ἀγώνισμα ἐς τοὺς Ἕλληνας φανεῖσθαι.

.....

230 Να μετατρέψετε τους εξαρτημένους υποθετικούς λόγους σε ανεξάρτητους και να αναγνωρίσετε το είδος των υποθετικών λόγων (υπογραμμίζονται οι αποδόσεις).

1. Ἀθηναῖοι συνεβούλευον αὐτοῖς, εἰ ταύτην τὴν γνώμην ἔξουσι, περὶ ἀπασαν τὴν Πελοπόννησον τεῖχος περιβαλεῖν.

.....

2. Καί νῦν πρῶτον οἶομαι κρατῆσαι ἂν ὑμᾶς τῶν πολεμίων, εἰ ἀπροσδοκῆτως ἐπιπέσοιτε.

.....

3. Ἀναστάς λέγει ὅτι, ἐάν αὐτόν ἔλθοι περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει ταῦτα.

.....

4. Οἱ Ὀλύνθιοι προεῖπον ἡμῖν ὅτι, εἰ μὴ παρεσόμεθα συστρατευόμενοι, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν.

.....

- ιδ. Τεισία, τί ταῦτα ποιεῖς; ἀποκοδομεῖς τὴν χαράδραν;
Καλλικλῆς ἤρετο . . . . .
- ιε. Εἶτα γελάσαντες ὑμεῖς τοῦτον ἀφήσετε;
Κόνων ἤρετο . . . . .
4. Να μεταφέρετε τις περιόδους (κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις) στον πλάγιο λόγο:
- α. Ἐπιδείκνυμι ὅτι οὗτοι καὶ περὶ θεοῦ ἀσεβέστατοί εἰσιν.
Ἐβουλόμην ἐπιδεικνύναμι . . . . .
Βούλομαι ἐπιδεικνύναμι . . . . .
- β. Ἐπειδὴν δειπνήσετε, συσκευασάμενοι πάντες ἀναπαύεσθε.
Παραγγέλλουσιν, ...
Παρήγγειλαν . . . . .
- γ. Πλοῖα ἡμῖν πάρεστι, ὥστε, ὅποι ἂν βούλησθε, ἐξείφνης ἂν ἐπιπέσοιτε.
Λέγει . . . . .
Εἶπεν . . . . .
- δ. Οὐκ ἂν ἐτόλμησα εἰπεῖν, εἰ μὴ ἔγνων.
Γινώσκετε . . . . .
Ἔγνωτε . . . . .
- ε. Μένων ἐπιθυμεῖ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνῃ.
Μένων δῆλός ἐστιν . . . . .
Μένων δῆλος ἦν . . . . .
- στ. Δέδια μὴ μάτην ταῦτα λέγωμεν.
Λέγει . . . . .
Ἔλεγον . . . . .
- ζ. Ποῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπωμαι; Ἀπορώ.
Ὀρώ σε, ὦ Ἡράκλεις, ...
Ἐώρων σε, ὦ Ἡράκλεις . . . . .
- η. Ἐπειδὴν τις ἀγαθὸς ὢν τελευτήσῃ, μεγάλην τιμὴν ἔχει.
Λέγουσιν . . . . .
Ἔλεγον . . . . .
- θ. Ἄν ἀπέλθῃτε διὰ τάχους, οὐ πράγματα παρέξομεν ὑμῖν.
Συρακόσιοι εἶπον . . . . .

- ι. Οὐ παραδώσομεν τὰς πόλεις, οὐδ' ἂν κελεύσωσιν οἱ θεοί.
Θηβαῖοι ἀπεκρίναντο . . . . .
- ια. Ὅποτε τοῦ ἀρμόττοντος εἴης κριτῆς, οὕτω ἔδει ποιεῖν.
Ὁ διδάσκαλος λέγει . . . . .
Ὁ διδάσκαλος ἔλεγε . . . . .
- ιβ. Ἐμμεῖνατε τοῖς ὄρκοις, οἷς ὁμωμόκατε.
Παριναεῖ . . . . .
Παρήγει . . . . .
- ιγ. Ἐπειδὴν διαπράξωμαι, ἅ δέομαι, ἤξω.
Λέγει . . . . .
Ἔλεγε . . . . .
- ιδ. Ὅτινι ἐντυγχάνομεν, ἐκτείνομεν.
Λέγουσι . . . . .
Ἔλεγον . . . . .
- ιε. Ἄπιτε, ὦ ἄνδρες, ὅποι ἂν βέλτιστον ἦ.
Παρεκελεύσατο . . . . .
5. Να μεταφέρετε τους υποθετικούς λόγους στον πλάγιο λόγο:
- α. Εἰ ταῦτα ποιεῖτε, ἔχετε ἀμοιβήν.
Κῦρος λέγει . . . . .
Κῦρος ἔλεγε . . . . .
- β. Ἐὰν ἐνθάδε ἔλθῃς, ὦ Ἀριαε, εἰς τὸν θρόνον τὸν βασιλείον καθισθῶμέν σε.
Ἐπαγγελλόμεθα Ἀριαίῳ . . . . .
- γ. Ἐὰν μέλλῃτε ἤκειν, περιμενοῦμεν ὑμᾶς ταύτην τὴν ἡμέραν.
Ἔλεγον ὅτι . . . . .
- δ. Ἦν παρέχωμεν ἀγοράν, ἔχετε ὠνούμενοι τὰ ἐπιτήδεια.
Ἔφη . . . . .
- ε. Ἄπας ὁ λόγος, ἐὰν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν.
Ἔλεγον . . . . .
- στ. Ἐὰν ἔλθῃς, φίλον σε Κύρῳ ποιήσω.
Ἵπισχνεῖτο αὐτῷ . . . . .

- ζ. *Εἰ κλέπτοντές τι ἀλώσεσθε, παραχρήμα ἀποσφαγήσεσθε.*
 Προεῖπεν αὐτοῖς .....
- η. *Εἰ πέπραχα βλαβερὰ τῇ Λακεδαίμονι, δίκαιός εἰμι ζημιουῖσθαι.*
 Ὁ Ἀγησίλαος ἔλεγεν .....
- θ. *Ἦν μὴ ἐπὶ Κέρκυραν πλέητε καὶ μέλλητε ἀποβαίνειν, μὴ ναυμαχεῖτε Κορινθίοις.*
 Προεῖπεν αὐτοῖς .....
- ι. *Πῶς μαχοῦμεθα τοῖς πολεμίοις, ἦν ἀλλήλους κατακαίνωμεν;*
 Ἠρώτησε .....
- ια. *Ὡ Κλεόμβροτε, εἰ ἀφήσεις τοὺς Θηβαίους ἀνευ μάχης, κινδυνεύσεις ὑπὸ τῆς πόλεως*
τὰ ἔσχατα παθεῖν.
 Οἱ φίλοι ἔλεξαν .....
- ιβ. *Ἀποθάνοιμεν ἂν εὐθύς, εἰ οἱ πολέμοι ἡμᾶς ἴδοιεν.*
 Ἐγίνωσκον οἱ Ἕλληνες .....
- ιγ. *Ἐὰν μὴ γενναίως πολεμήσωμεν, ἡ πόλις ἡμῶν οὐ σωθήσεται.*
 Ἐλεγεν ὁ στρατηγός .....
- ιδ. *Πειράσομαι, ἔὰν δύνωμαι, τῶνδ' ἐκλύσαι πόνων.*
 Λέγει .....
- ιε. *Εἰ εἶχομεν τὰ ὄπλα, ἰσχυρότεροι φίλοι ὑμῖν ἦμεν ἂν.*
 Κλέαρχος ἔλεγε .....

6. Στο παρακάτω κείμενο να υπογραμμίσετε τον πλάγιο λόγο και να αιτιολογήσετε την εκφορά του:

Καὶ ἀφικνοῦνται οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμόν, πρὸς ᾧ πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος ἦν, ἥ ὄνομα Ἀρτάκη. Οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες παρὰ ταύτην ἐσκήνησαν ἐγγὺς παραδείσου μεγάλου καὶ καλοῦ. Μετὰ τὸ δεῖπνον Πρόξενος καὶ Ξενοφῶν ἔτυχον ἐν περιπάτῳ ὄντες καὶ προσελθὼν ἀνθρωπός τις ἠρώτησε, ποῦ ἂν τις ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον, Μένωνα δ' οὐκ ἐξήτει καὶ ταῦτα παρ' Ἀριαίου ὧν, τοῦ Μένωνος ξένου. Ἐπεὶ δὲ Πρόξενος εἶπεν, ὅτι αὐτός εἰμι, ὃν ζητεῖς, ὁ ἄνθρωπος εἶπεν, ὅτι Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάκος, πιστοὶ ὄντες Κύρῳ καὶ εὖνοι τοῖς Ἕλλησι κελεύοιεν φυλάττεσθαι, μὴ αὐτοῖς ἐπιθεῖντο οἱ βάρβαροι, παρὰ δὲ τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ πέμψαι φυλακὴν ταύτην γὰρ Τισσαφέρην διανοεῖσθαι λῦσαι τῆς νυκτός, ἔὰν δύνηται, ὡς μὴ διαβαίεν οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ἐν μέσῳ ἀποληφθεῖσαν τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς διώρυγος.

Ἀκούσαντες ταῦτα ἄγουσιν αὐτὸν παρὰ Κλέαρχον καὶ φράζουσιν, ἃ λέγει. Κλέαρχος δ' ἀκούσας ἐταράχθη σφόδρα καὶ ἐφοβεῖτο. Νεανίσκος δὲ τις τῶν παρόντων ἐννοήσας εἶπεν, ὡς

οὐκ ἀκόλουθα εἶη τὸ τε ἐπιθήσεσθαι καὶ τὸ λύσειν τὴν γέφυραν δῆλον γὰρ ὅτι, ἐπιτιθεμένους τοὺς πολεμίους δεήσει ἢ νικᾶν ἢ ἠττάσθαι. Ἐὰν μὲν οὖν νικῶσι, τί δεῖ αὐτοὺς λύειν τὴν γέφυραν; οὐδὲ γάρ, ἂν πολλὰ γέφυραι ὦσιν, ἔχοιμεν ἂν, ὅπως σωθῶμεν. Ἐὰν δ' ἡμεῖς νικώμεν, λελυμένης τῆς γεφύρας, οὐχ ἔξουσιν ἐκεῖνοι, ὅποι φύγωσιν.

Ἀκούσας Κλέαρχος ταῦτα ἤρετο τὸν ἄγγελον, ὅποση τις εἶη ἡ χώρα ἐν μέσῳ Τίγρητος καὶ διώρυγος. Ὁ δ' εἶπε πολλὴν καὶ κώμας ἐνεῖναι καὶ πόλεις πολλὰς καὶ μεγάλας. Τότε δὴ καὶ ἐγνώσθη, ὅτι οἱ βάρβαροι τὸν ἀνθρώπον ὑποπέμψειαν ὀκνοῦντες, μὴ οἱ Ἕλληνες διελόντες τὴν γέφυραν μείνειαν ἐν τῇ νήσῳ ἐρύματα ἔχοντες ἔνθεν μὲν τὸν Τίγρητα ἔνθεν δὲ τὴν διώρυγα, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἔχοιεν ἐκ τῆς ἐν μέσῳ χώρας πολλῆς καὶ ἀγαθῆς οὓσης καὶ τῶν ἐργασομένων ἐνότων.

Μετὰ ταῦτα ἀνεπαύοντο ἐπὶ μέντοι τὴν γέφυραν φυλακὴν ἔπεμψαν καὶ οὔτε ἐπέθετο οὐδεὶς οὐδαμῶθεν, οὔτε πρὸς τὴν γέφυραν οὐδεὶς ἦλθε τῶν πολεμίων. Ἐπεὶ δ' ἔως ἐγένετο, διέβαινον τὴν γέφυραν πλοίοις ἐξευγμένην τριάκοντα ἐπτὰ.

7. Να συμπληρωθούν τα κενά των προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος της παρένθεσης:

- α. Οἱ Κορινθιοὶ εἶπον ὅτι τοὺς νῦν δεδουλωμένους Ἕλληνας ..... (ἠλευθέρωσα).
- β. Οἱ ἄνδρες ἔφασαν οὐκ ..... (ἐπιτρέψω) ταῦτα γενέσθαι.
- γ. Ἠρώτα ὁ κῆρυξ τίς ἀγορεύειν ..... (βούλομαι).
- δ. Ἐπύθοντο τὴν Πύλον ..... (κατεῖλημμαι).
- ε. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔφραζον τοῖς ξυμμάχοις ..... (εἶμι) ἐς τὸν Ἰσθμόν.
- στ. Τοὺς ἀνθρώπους ἠλεγχον εἰ ..... (οἶδα) ἄλλην ὁδὸν ἢ τὴν φανεράν.
- ζ. Ἀγησίλαος εἶπε τῷ Φαρναβάζῳ εἰ ..... (οἶδα), ὅτι ἐν τοῖς Ἕλλησι φίλοι ..... (γίγνομαι) οἱ ἄνθρωποι.
- η. Ἠρώτα αὐτὸν πῶς οὐκ ἂν ..... (ἐγενόμην) ἀγαθὸς τοιοῦτον διδάσκαλον εὐρών.
- θ. Ὁ Κνωξάρης εἶπεν ἐκείνῳ ..... (ποιῶ) ὅπως ..... (βούλομαι).
- ι. Ἠύχετο τοὺς θεοὺς ..... (δίδωμι) αὐτῷ τάγαθά.
- ια. Ἀρίσταρχος φησιν οὐ ..... (περιόψομαι) ἔτι αὐτοὺς δεομένους τῶν ἐπιτηδείων.
- ιβ. Ξενοφῶν ἠσθάνετο χαλεπῶς ..... (φέρω) τοὺς στρατιώτας.
- ιγ. Ἐκέλευε τοὺς στρατιώτας ..... (ἐπολέμησα) ὑπὲρ πατρίδος.
- ιδ. Ἐώρα τοὺς στρατιώτας ..... (ἄρχομαι) τῇ ἡσῃ.
- ιε. Ἀπηγγέλθη Φίλιππον Ἡραῖον τεῖχος ..... (πολιορκῶ).

11. Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ:

- α. Ούδεις ἦδει ὕφ' ὅτου ἐμπρησθεῖη ὁ ναός.
.....
- β. Ἔδοξε τῇ πόλει δημοσίᾳ θάπτειν τοὺς ἐν τῷδε τῷ τάφῳ κειμένους.
.....
- γ. Ἔλεγε τῷ Ἰππία ὅτι μακάριος εἶη, ὅτι εἰδείη ἅ χρεῖη ἐπιτηδεύειν ἄνθρωπον.
.....
- δ. Λυσίμαχον ἐκέλευον παραδοῦναι αὐτοὺς τοῖς ἔνδεκα.
.....
- ε. Ἥξιον Πύλον τοὺς Λακεδαιμονίους σφίσι ἀποδοῦναι.
.....
- στ. Ἐκέλευον αὐτὸν ἐπὶ τὴν ναῦν ἀπιέναι ὡς διάδοχον ὄντα.
.....
- ζ. Οἱ μὲν ἠῤῥοντο ὡς δειλοὺς ὄντας αὐτοὺς ληφθῆναι.
.....
- η. Ἥσθετο ὅτι νικῶεν οἱ μεθ' αὐτοῦ.
.....
- θ. Οὗτος ἠγείτο ἀξιους εἶναι τούτους μηδὲν πάσχειν ὕφ' ἡμῶν.
.....
- ι. Οὐκ αἰσθάνονται προσιόντων τῶν πολεμίων.
.....
- ια. Ἔλεγε τῷ παιδί ὅτι οἱ θεοὶ εὐμενεῖς πέμποιν αὐτῷ.
.....
- ιβ. Ἐγνωσαν τούτους πολεμίους ὄντας.
.....
- ιγ. Οὗτος ἐφη ἐπιθυμεῖν πλουτεῖν Ἰσχυρῶς, ὅπως πλείω λαμβάνοι.
.....
- ιδ. Ἐβόλετο δὲ καὶ Κλέαρχος ἅπαν τὸ στράτευμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην.
.....
- ιε. Ἠῤῥητο πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τάγαθὰ διδόναι αὐτῷ.
.....

12. Στο παρακάτω κείμενο να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με ρήμα εξάρτησης το «ἔλεγεν»:

Ἐνταῦθα Ξενοφῶν ἔλεγε: «Ἀκούω τινὰ διαβάλλειν, ὧ ἄνδρες, ἐμὲ ὡς ἐγὼ ἄρα ἐξαπατήσας ὑμᾶς μέλλω ἄγειν εἰς Φᾶσιν. Ἀκούσατε οὖν μου πρὸς θεῶν, καὶ ἂν μὲν ἐγὼ φαίνομαι ἀδικεῖν, οὐ χρὴ με ἐνθένδε ἀπελθεῖν πρὶν ἂν δῶ δίκην· ἂν δ' ὑμῖν φαίνονται ἀδικεῖν οἱ ἐμὲ διαβάλλοντες, οὕτως αὐτοῖς χρῆσθε ὥσπερ ἄξιον. Ὑμεῖς δὲ ἴστε δήπου ὅθεν ἥλιος ἀνίσχει (= ἀνατέλλει) καὶ ὅπου δύεται, καὶ ὅτι ἂν μὲν τις εἰς τὴν Ἑλλάδα μέλλῃ ἵέναι, πρὸς ἐσπέραν δεῖ πορεύεσθαι».

Ξενοφῶντα Κύρου Ἀνάβασις Ε', VII, 4-6

13. Οι ονοματικές προτάσεις του πλάγιου λόγου να τραποῦν στον ευθύ λόγο:

- α. Πρωταγόρας ἐρωτᾷ εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τὰ ἀγαθὰ δεῖνὰ καλῶν.
.....
- β. Ἡρακλῆς ἠπόρει ποτέραν τῶν ὁδῶν τράπηται.
.....
- γ. Ἴσως εἶποιν ἂν οἱ πολλοὶ ὅτι οὐκ ἂν ποτε ὁ δίκαιος ἀδικος γένοιτο.
.....
- δ. Ὁ δὲ Σωκράτης ἐπήρετο, εἰ ἐξείη πυθάνεσθαι.
.....
- ε. Λέγει ὅτι οὐ ποιεῖ ταῦτα.
.....
- στ. Εὐθύδημος ἐσκόπει ὅ,τι ἀποκρίναιτο.
.....
- ζ. Ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν.
.....
- η. Ἀλλήλους ἤροντο τίς εἶη καὶ πόθεν ἔλθοι.
.....
- θ. Ὁ Κύρος δείκνυσιν αὐτῷ ὅπου ἦσαν πλείστοι τῶν φίλων.
.....
- ι. Ἐπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἦξει.
.....
- ια. Φροντίζει μὴ κράτιστον ἦ σιγᾶν.
.....
- ιβ. Ὅρα μὴ παίζων ἔλεγε.
.....

14. Ο πλάγιος λόγος να τραπεῖ σε ευθύ:

- α. Ἔλεγεν μὴ θαυμάζειν, ὅτι πολλάκις αὐτοὺς συγκαλοῖη.
.....
- β. Μένων ὁ Θετταλὸς δηλὸς ἦν ἐπιθυμῶν ἄρχειν, ἵνα πλείω κερδαίνοι.
.....
- γ. Κλέων ἐπεσήμαινεν καὶ αὐτός, εἰ ἤρχε, ποιῆσαι ἂν τοῦτο.
.....
- δ. Οἱ δὲ στρατιῶται ἠπέιλουν αὐτῷ, ὅτι, εἰ λήψονται τινα ἀποδιδράσκοντα, τὴν δίκην
.....

ἐπιθήσειεν.

- .....
- ε. Παρήγγειλαν, ἐπειδὴ δειπνήσειεν, συσκευασαμένους πάντας ἀναπαύεσθαι.
- .....
- στ. Ἡύξαντο σωτήρια θύσειν, ἔνθα πρῶτον ἐς φιλίαν γῆν ἀφίκοντο.
- .....
- ζ. Ἔδοξεν αὐτοῖς προΐεναι, ἕως ἐντύχοιεν τοῖς πολεμίοις.
- .....
- η. Ἐκέλευον αὐτοὺς ποιεῖν ταῦτα, ἵνα τύχοιεν συγγνώμης.
- .....
- θ. Ὅτε ἔλθοιεν, παρέξειν ἔφη αὐτοῖς καὶ σιτία καὶ ποτά.
- .....
- ι. Ἐκείνο γε εὐ ᾔδει ὅτι, ὅτε διατηρηθεῖεν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σώζοιτο καὶ ἡ δημοκρατία.
- .....
- ια. Ἔλεξε τούτοις ὅτι οὐχ οἱ ἀπόντες τούτων αἴτιοι εἶεν, ἐπεὶ καὶ τοὺς παρόντας ἀπολύσαιεν.
- .....
- ιβ. Ὅστε οὐ τούτο ἐδεδοίκει, μὴ οὐκ ἔχει ὅ,τι δοίη ἐκάστῳ τῶν φίλων.
- .....
- ιγ. Φασὶ δ' οἱ σοφοὶ καὶ οὐρανὸν καὶ γῆν τὴν κοινωνίαν συνέχειν.
- .....
- ιδ. Εὐθύς ἀναστάς τις λέγει ὡς οὐ δεῖ ληρεῖν οὐδὲ γράφειν πόλεμον.
- .....
- ιε. Εἷς εἶπε στρατηγοὺς ἄλλους ἐλέσθαι, εἰ μὴ βούλεται Κλέαρχος ἀπάγειν.
- .....
- ιστ. Κῦρος ἐπυνθάνετο αὐτῶν ὁπόσῃ ὁδὸν διήλασαν.
- .....
- ιζ. Ἠξίουν, ἐπεὶ τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσὶν, ἐπιμεληθῆναι καὶ σφῶν.
- .....
- ιη. Λυσίας ἔλεγεν ὅτι τότε οὐδεὶς αὐτοὺς ἀναγκάζει παρὰ τὴν σφετέρην αὐτῶν γνώμην ψηφίζεσθαι.
- .....

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Τα σχήματα ἡ λόγου

5. Συνεληλύθατε μὲν γὰρ ὡς δέον ὑμᾶς ἐξ ἀπάντων τῶν ῥηθέντων ἐκλέξασθαι τὸ βέλτιστον.
6. Τῷ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον συνειδῶτι ἠδέϊα ἐλπίς ἀεὶ πάρεστι καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος.
7. Πρὸς μὲν σὺν τοὺς εἰκῆ τὰς ἐπιλήψεις ποιουμένους οὐ χαλεπὸν ἀντεπεῖν.
8. Τοὺς στρατηγούς τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐβούλεσθε κρίνειν.
9. Τυγχάνει ἔμοι ἢ αὐτῇ ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον καὶ τῷ πληθεὶ τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα.
10. Αἱ γὰρ ξύμμαχοι πόλεις, αἱ μὲν καθ' ἡμῶν συνέστησαν, αἱ δ' ἀπέστησαν.

19. Να δικαιολογήσετε τον τόνο στις εξής λέξεις:

τοὺς χιτῶνας	ἰσάναι
τοὺς στρατιώτας	βαλῶν (μέλλ.)
τοὺς ποιούντας	βαλῶν (ἀόρ. β')
ἢ ἰσᾶσα	τεθναῖσι
ἀμῦναι (απαρ.)	τιμᾶν
κρίναι (απαρ.)	πᾶς
κρίναι (ευκτ.)	πᾶσα
κρίνε	τοῖς ἔλθοῦσι
τεθνεῶς	τῷ ποιούντι
ἔστῶς	(ὦ) ἄκον
πεπραῆχθαι	ἢ βαθεῖα
τετάχθαι	τοὺς εὐθεῖς
ταῖς λυθειῖσι	ταῖς τιμαῖς
ἢ λυθεισα	τῶν τιμῶν
τῆς πόλεως	μήτε
τῶν πόλεων	οἱ πλοῖ
οἴκοι (= ἐπίρρ.)	τοῦ ἔκπλου
οἱ οἴκοι	τῶν ἔκπλων
πιμπλάναι	τὸ γῆρας.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΡΗΜΑΤΑ

1. Ἀγγέλλομαι, ἀγείρομαι:
  - α) Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. όλων των εγκλίσεων του μέλλοντα
  - β) να γραφεί το β' ενικό πρόσ. όλων των εγκλίσεων του αορίστου
  - γ) να γραφεί ο ενικός αριθμός της οριστ. και προστ. παρακ. και οριστ. υπερασ.
2. Ἀπείπες, ἀπῆξο (παρκ.), ἠδέσθη: Να γίνει χρονική αντικατάσταση στην ίδια φωνή.
3. Ἐπαινέσοιτο, ἐπήνηντο, ἠρήκοι: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
4. Αἰρούμενος, αἰρόμενος, ἐρόμενος: Να γίνει χρονική αντικατάσταση τα δύο πρώτα και στις δύο διαθέσεις.
5. Αἰρούμαι, αἰσχύνομαι, αἰτιῶμαι: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. προστακτικής σε όλους τους χρόνους στην ίδια φωνή.
6. Αἰτιῶμαι, ἤρω, ἠσχύνθην: Να γραφεί το β' ενικό όλων των εγκλίσεων στον ίδιο χρόνο.
7. Αἰρούμαι, αἴρωμαι, αἰρῶ, αἴρω, λέγω, λέγομαι: Να γραφούν τα απαρέμφατα παρακειμένου στην ίδια φωνή.
8. Αἰτιῶμαι, αἰτοῦμαι, ἠττώμαι: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. προστακτικής και το απαρ. παρακειμένου.
9. Αἰσθάνεσθαι, αἴρειν, ἠτιῶ, ἀκοῦσαι: Να γίνει χρονική αντικατάσταση στην ίδια φωνή.
10. Ἀλλόκομαι: Να γραφεί το γ' ενικό πρόσ. ευκτικής όλων των χρόνων στην ενεργ. και παθητ. διάθεση.
11. Ἀλλάττου, ἀμαρτήσοιτο, ἀμύνεσθαι, ἀλῶ: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
12. Ἀνέχοισθε, ἀπείποις, ἀποθνήσκοι, ἀποκρίνου: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
13. Ἀλλάττομαι, πράττομαι: Να γραφεί το απαρ. παρκ. στην ίδια φωνή.
14. Ἀμαρτάνω, ἀνέχομαι, ἀποδιδράσκω: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. όλων των εγκλίσεων του αορ. β'.
15. Ἀξιῶ, ἀπόλλυμι, ἤμμαι: Να γραφεί το γ' ενικό πρόσ. όλων των εγκλίσεων στον ίδιο χρόνο.

16. *Ἀπτοίμεθα, ἀπολωλότων, ἄρχεσθε* (προστ.): Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
17. *Τεθνάσι, ἀπόλεσθε*: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.
18. *Ἄπτω, ἀπόλλυμι*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. προστ. στον ίδιο χρόνο και στις δύο φωνές.
19. *Ἀφικνεῖσθαι, ἀνάβαινε, βάλλοντος*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση στην ίδια φωνή.
20. *Ἄπτομαι, ἀρπάζομαι, ἀρχομαι, ἀφικνοῦμαι*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. προστ. και το απαρ. παρακειμένου.
21. *Ἄχθοιτο, βούλεσθαι, ἐμβαίνουσι* (δοτ.), *γίγνεσθε* (προστ.), *γιγνωσκέτω*: Να γίνει χρον. αντικατάσταση στην ίδια φωνή.
22. *Ἐδείσαμεν, ἐδήσαμεν, ἀποδείκνυς*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
23. *Δέοι, δοῖ, δοίη*: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.
24. *Ἔδεισα, ἔδησα, ἐδέησα*: Να αναγνωριατούν γραμματικώς οι παραπάνω τύποι.
25. *Βάλλω, βάλλομαι*: Να γραφεί η γενική ενικού της μετ. αρσ. γένους σε όλους τους χρόνους.
26. *Βιβάζω, ἐξετάζω, ἐλαίνω*: Να γραφεί το β' ενικό όλων των εγκλίσεων του μέλλοντα, καθώς και το απαρ. και η μετ. του.
27. *Δήξεται, δείξεται, δείσεται*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
28. *Δεδιέναι, δηχθῆναι, δειχθῆναι, δεδείχθαι, δεδέχθαι*: Να αναγνωριατούν γραμματικώς οι τύποι.
29. *Ἀπόδειξαι, ἐπιδείξαι, δέξαι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
30. *Δεῖ* (απρόσ.), *δεῖται* (+ γεν.), *δοῦνται*: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.
31. *Δεήσεσθαι, δεδέσθαι, δηλώσειν*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
32. *Δέομαι, δῶ* (οριστ. ενεστ.), *δοῦμαι, δηλῶ, πληροῦμαι*: Να γραφεί το β' ενικό όλων των εγκλίσεων του ενεστώτα και το β' ενικό και πληθ. πρόσωπο του παρατατικού.
33. *Ἀποδιδράσκω, συνδίδωμι, ἀποδίδομαι*: Να γραφεί το γ' πληθ. πρόσ. σε όλες τις εγκλίσεις του αορ. β'.
34. *Διελέχθω, δίδαξαι, δίδου*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
35. *Διδοῦσι, ἀποδράσι, διαβάσι, ὀλλῦσι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
36. *Ἀπόδοσθε, δοκοῖ* (απρόσ.), *δοκῶμεν*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
37. *Διῶκεσθαι, δοκεῖν* (απρόσ.), *δουλώσειν, δρᾶν*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.

38. *Ἀρῶ, δύνamai, ἔδυν*: Να γραφεί το γ' ενικό όλων των εγκλίσεων στον ίδιο χρόνο.
39. *Ἐδύου, ἐγείρει, ἔα, ἐξόν*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
40. *Ἀπῆ, ἀπίη, ἀφῆ* (οὔτος), *ἀφῆ* (σύ) (υποτ.): Να γίνει χρονική και εγκλιτική αντικατάσταση.
41. *Ἐλῶ, ἐλήλεγμαι, ἐνθυμοῦμαι*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. όλων των εγκλίσεων στον ίδιο χρόνο.
42. *Ἐγείρου, ἐλληκάνει, ἀπῆλθες, ἐθίξεσθαι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
43. *Ἐγείραντι, ἐλίττου, ἐντέλλεσθαι, ἐξητακάνει*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
44. *Ἐπίσταμαι, ἐφίσταμαι, ἐφροσύμη, ἠνεσχόμη, προσέσχον*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. όλων των εγκλίσεων και το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου.
45. *Ἐπίστη, ἐννεσηκῶς ἴσθι, εὔχεσθαι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
46. *Προσιόντες, ἔπηται, ἔρη* (σύ): Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
47. *Ἔασον, ἦρον, ἦρον, ἐφεύρισκε* (προστ.): Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
48. *Ἐρωτῶ, ἐρωτῶμαι, ἐῶ, ἐπίσταμαι, ἔρχομαι*: Να κλιθεῖ ο παρατατικός.
49. *Ζηλώσοι, ζημιώσοι, προσεσηκῶς ἴσθι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
50. *Ζῶ, ἐρωτῶ, ἐῶ, ἀνέχομαι*: Να γραφεί το γ' πληθυντικό όλων των εγκλίσεων του ενεστώτα και αορ.
51. *Ἦγησο* (παρκ.), *ἠσθεῖμεν, θεῶ*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
52. *Εὔροντας, ἔξ* (οριστ.), *ζῆν*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
53. *Θεῖν, ἀποθηήσκουσι* (δοτ.), *τυθῆναι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
54. *Τάσεται, ἀφιῆται, ἀφίστασο* (ενεστ.), *ἐπίστω, καθεστᾶσι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
55. *Τῶμαι, ἀφείμην, ἦσθην, ἐπέστην, συνέστησα*: Να γραφεί το β' ενικό όλων των εγκλίσεων του ίδιου χρόνου.
56. *Θύω, καθάιρω, θάπτομαι, συνίημι, προσίεμαι, ἀφικνοῦμαι*: Να γραφεί το β' ενικό της προστακτικής σε όλους τους χρόνους.
57. *Βιῶ, ἦδου* (ενεστ.), *ἀποδράναι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
58. *Βουλεύομαι, ἄπτομαι, αἰσχύνομαι, κρίνομαι, αἰσθάνομαι*: Να γραφεί το β' ενικό και το γ' πληθ. της οριστικής παρακειμένου.

59. *Ἐγείρομαι, ἀγείρομαι, βουλεύομαι, καλοῦμαι, ἡγοῦμαι, ὁμολογῶμαι, αἰτιῶμαι, αἰτοῦμαι, πορίζομαι, κομίζομαι*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. προστακτικής μέσου αορίστου.
60. *Πράττωμαι, εὔχομαι, ἐλέγχομαι, σκοποῦμαι, πέμπομαι, κάμπτομαι*: Να γραφεί ο ενικός αριθμός της οριστικής και το β' ενικό της προστ. του παρακειμένου.
61. *Ἀπελθοῦσι, εὔχομένοις, ἀφήσουσι* (δοτ.), *προθήσουσι* (δοτ.), *ἐφιεῖτο*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
62. *Ἀφίεμαι, καθίσταμαι, συντίθεμαι, προσδίδομαι*: Να γραφεί το β' ενικό και πληθ. πρόσ. υποτακτικής και ευκτικής αορ. β' και το β' ενικό πρόσ. προστ. του παθητ. αορ.
63. *Ἴστημι, τίθημι, ἴημι, δίδωμι*: Να γραφεί το γ' πληθ. οριστ. ενεστ. και το β' ενικό πρόσ. προστ. ενεστ. και οριστ. παρατατικού.
64. *Συγκαλοῖ, συνεστήκοι, ἀφή (σύ), κεκλήσθω*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
65. *Συνεκαλύψω, κάμνε, ἐκαρπού*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
66. *Κηρύττω, τάττω, πράττω*: Να γραφεί α) η μετοχή ενεστ. ουδετέρου γένους στην αιτιατική ενικού και δοτική πληθ. σε όλες τις φωνές, β) το απαρ. παρακ. μέσης φωνής.
67. *Ἦδομαι, θέω, ἴημι, ἴστημι, καθαίρω, καλῶ, ἐῶ*: Να γραφεί το β' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής και προστακτικής ενεστάτα και αορίστου.
68. *Ἴησι, ἦκας, ἴεσαι, εἶσο* (αόρ. β'), *ἴστατε* (ενεστ.), *ἔστης, ἴστανται*: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.
69. *Ἔκαμε, κατερεῖ, κλέπτουσι* (δοτ.), *ἐκλάπη, ἀπέκτανες*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
70. *Κομιεῖ (οὔτος), κομῆ (σύ, οριστ.), συνέκοψαν*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
71. *Προσκτῶ, κτείνει, κτηθεῖεν*: Να γίνει χρονική και εγκλιτική αντικατάσταση.
72. *Ἐπικτῶμαι, ἀπέκτεινα, εἶληγα*: Να γραφεί το β' πληθ. όλων των εγκλίσεων του ίδιου χρόνου.
73. *Λήξοιο, λήσοι, καταλαμβάνεται, λήψοιτο, προσλαμβάνεσθαι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
74. *Κτῶτο, συνειληφόσι, ἐπιλανθάνεσθαι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
75. *Συλλαμβάνομαι, λαγγάνομαι, ἐπιλανθάνομαι, προσκτῶμαι*: Να γραφεί ο ενικός αριθμός της οριστικής και προστακτικής παρακειμένου και το απαρέμφ. παρακειμένου.

76. *Ἀπαγγέλλομαι, πείθομαι, πυνθάνομαι, συλλέγομαι*: Να γραφούν το β' και γ' πρόσωπο ενικού οριστικής και προστακτικής παρακ., το απαρέμφατο παρακειμένου και ο ενικός αριθμός του υπερσυντέλικου.
77. *Παραληφθεῖη, παραλειφθεῖμεν, λελήθης*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
78. *Κάμνω, κατηγορῶ, κτείνω*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσωπο ευκτικής και προστακτικής όλων των χρόνων.
79. *Εἰληγῶς, ἐροῦσι* (μτχ.), *λεγοίμεθα*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
80. *Συνειλοχένοι, συλλέγεσθαι, ὑπολιπέσθαι, λείπουσι* (μτχ.): Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
81. *Συλλέγομαι, διαλείπω, καταλείπομαι*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. ευκτικής και προστακτικής όλων των χρόνων.
82. *Συνελέξω, ἀπολειφθήτω, λέλειφθε* (οριστ.): Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
83. *Ἐλογίζου, μαθήσοιτο, μαχῆ, μείγνυ, μείξαι* (β' ενικό): Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
84. *Μείγνυσι, ὀλλύασι, ὁμομόκοι*: Να γίνει χρονική και εγκλιτική αντικατάσταση.
85. *Ἐμίγης, μείγνυται*: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.
86. *Μελλῆσαι, μελλῆσαι, μείνειαν*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
87. *Μηχανᾶ* (οριστ.), *ῥηθεῖσι, ἀναμνησκομένοις*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
88. *Νομίζειν, εἶδητε, ἴδητε*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
89. *Ἐμμένοις, ῥηθήτε, μείγνυτε*: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.
90. *Ἐνέμεινα, ἐνέλιπον, συνέγων, συνέμειξα*: Να γραφεί το β' ενικό πρόσ. όλων των εγκλίσεων του ίδιου χρόνου.
91. *Οἶδα, εἶμι, φημί, εἶμι*: Να κλιθεῖ ο παρατατικός.
92. *Σύνοιδα, κατέγων, ἀπέρχομαι*: Να γραφεί το γ' πληθ. όλων των εγκλίσεων στον ίδιο χρόνο.
93. *Οἰκίεῖ* (ενεργ.), *ῥησας, κατειδῆς, κατιδῆς*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
94. *Ἀπολωλότων, ἀπολοῦσι* (μτχ.), *ῥου*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
95. *Ὁρωμένοις, ὁμομοκόσι, διανείμοι*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
96. *Οἶομαι, ἀπολόμην, ἀπόλωλα, δώμοσα*: Να γραφεί το β' πληθυντ. όλων των εγκλίσεων στον ίδιο χρόνο.
97. *Ὁμοῖντο, ἀπολλύασι, ὁμύσθω*: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.